

Азәрбајҹан

АЗӘРБАЙҶАН СОВЕТ ЯЗЫЧЫЛАРЫ ИТТИФАГЫНЫН АЙЛЫГ
БӘДИИ ӘДӘБИЙЯТ, ИНЧӘСӘНӘТ ВӘ ИЧТИМАИ-СИЯСИ ЖУРНАЛЫ

1923-чү илдән чыхыр

МҮНДӨРӨЧӨ

Адил Бабаев—Элоглумун поэмасы	3
М. Сейидзаде—Гыз бәнефилә, Тут агачы, Гыш баба, Кәпәз, Күн чых! (шеирләр)	22
Сүлейман Вәлиев—Мубәһисәли шәһәр (роман)	24
Варсеник Агасян—Мәним кәвинчим, Дәжкәһ гызы, Хам торпаглара (шеирләр)	56
Очерк	
Байрам Байрамов—Абад кәндин ишыглары.	58
Һәмид Ахунду—Даглардакы мәдәндә	64
Театр һәяты	
Мустафа Мәрданов—Хатирәләр	75
Чәлад Чавадлы—Халгымызын гәбрәманлыг кечмишиндән	99
Гардаш халглар әдәбийятындан	
Микола Бажан—Ики нәфәр (шеир)	108
Максим Рылски—Халг вә партия (шеир)	109
Павло Тычина—Шаирин сәси (шеир)	110
Владимир Сосюра—Ишыг (шеир)	110
Александр Пидсуха—Һәр шәйә гадирик биз (шеир)	111
Олес Гончар—Осман вә Марта (һекайә)	112
Петро Панч—Шәкил. Аф занбаг (һекайәләр)	116
Гара Сейитлиев—Туркмәнистанда баһар, Ана үрәйи, Мән һачан шоғулмушам, Дәжкәһ, Айнабат (шеирләр)	121
Аллаберди Хандов—Һара бәксәм (шеир)	123
Ата Атачанов—Нәғмәкара, Айрылыг, Күләк иләк айлығныла ойнайыр (шеирләр)	123
Кәрим Гурбаннәпәсов—Газармада кечә, Дәннә сәһилдә	124
Анна Ковусов—Мәним сәнәтим, Туркмән оғлуна, Оғлума, Хәзәр (шеирләр)	126

(Арды 2-чи сәһифәдә)

12

ДЕКАБР

АЗӘРБАЙҶАН СОВЕТ ЯЗЫЧЫЛАРЫ ИТТИФАГЫНЫН НӘШРИЙЯТЫ
БАКЫ—1957

М. Ф. Ахундов адына
Азәрбајҹан Республикасы
ҮҮМММ ИТТИФАГЫНЫН

М. СЕГИДЗАДЭ

ГЫЗ БЭНЭФШЭ

Бир наамы булагсан, ай Гыз бөнэф-
шэ, Чырпыныр эшгинлэ бүтүн үрэклэр,
Сәни өз гойнуна алыбдыр мешэ, Яныр һәр көнүлдэ чырағын сәнин.
Суюн зүмрүд кими олур һәмишэ,
Яйылыб эллэрэ сорағын сәнин. Бир заман һәмдәмдин ялыз дағла-
ра,
Суюндан ичмэйэ чейранлар кәлир. Чәкмишдин өзүнү сән узағлара.
Үстүндөн кечмэйэ тәрланлар кәлир. Иолуну саландан бизим бағлара,
Һүсүнү көрмэйэ чананлар кәлир, Вар кәнддә-обада йығнағын сәнин.
Яй-гыш әксик олмур гонағын сәнин. Нечә вәсф эйләйим сәни кағызда,
Янындан әсәндә сәрин күләкләр, Суюн шәрбәт дадыр дилдә-ағызда,
Дәврәндә битәндә күлләр-чичәкләр, Сәнә көнүл верир оғлан да, гыз да,
Һеч әксик олмасын нөврағын сәнин.

ТУТ АҒАЧЫ

Сәһәр гызым Айтәкинлэ кәзирдик Айтәкинни марағыны дуюб дәрин-
багда, дән,
Пүйүрүрдү о арабир мәндән габаг- Суалына чаваб вердим бидиклә-
да, римдән.
Сонра кәлиб ядырырды һәр яндан Дедим:—Бу тут ағачыдыр, гызым
суал... Айтәкин!
Ушағларын һәмысында олур белә Мән һамыя тапшырырам туту чох
һал. әкин.
Һәр нә көрсә өйрәнмэйэ чалышыр Тут ағачы бу торпагда яхшы көйө-
ушаг. рир.
Улдузлардан, айдан, күндән даны- Һәр ағачдан даһа артыг о файда
шыр ушаг. верир.
Бужун гызым ағачларла марагла- Ширин—шәрбәт мейвәләри чох дад-
нырды, лы олур.
Һәр ағачын габағында о даянырды. Ағ тут ейән санки гуштәк ганадлы
Япышырды шағларындан, будагла- олур.
Зәвә дымрды санки яшыл ярпагла- Чүнки тут да' шан бал кими чана
рындан. гүввәтдир.
Сонра мави көзләрини эилләйиб Тут гурусу, тут дошабы көзәл не-
мәнә мәтдир.
Суал вериб сорушурду о дәнә-дәнә: Бу ағачдан һазырлайыр усталар
— Ата, бу гол-будаг атаң нә аға- тары.
чыдыр?
Шағаләри бә'зи нәдән бәс гыйга- Бәсләйәндә атлас олур тут ярпагла-
чыдыр? ры.
Бу ағачлар нечин багда гатар-га- Ипәк гурду сахлаянлар чәкир чох
тардыр. әмәк,
Бужун нәдән атлас кими ярпагы алыныр
вардыр? ипәк.

ГЫШ БАБА

Кечди дәниз, ашды дағ,
Кәлди бизә бир гонаг.
Сачлары гардан дүм ағ.
Сөйләдик: алгыш баба!
Шахта баба, гыш баба.

Сөйләдик: алгыш баба,
Шахта баба, гыш баба.

Чәлдә чыхыб гар дизә,
Иолка гонагдыр бизә.
Нәғмә дейиб үз-үзә,

Бурда вериб әл-әлә.
Ойнайырыг, бах, белә.
Сәс яйылыр һәр элә:
Ай сәнә, алгыш баба!
Шахта баба, гыш баба.

КӘПӘЗ

Дүм ағдыр башын, Кәпәз!
Билимәз яшын, Кәпәз.
Алмас кими парлайыр
Данма гашын, Кәпәз.

Шаһ әсәри ярандын
Сән гоча тәбиәтин.

Тимсалысан гүдрәтин,—
Вар элдә мөһәббәтин.

Севибдир сәни әрләр,
Иолунда чан верәкләр,
Сәнә көнүл верибдир
Чамалыны көрәкләр.

КҮН, ЧЫХ!

Күн, чых, күн, чых!
Кәһәр аты мин, чых!
Чәмәнләрә вер ишыг,
Күлләр алсын ярашыг,
Шәфәгиндән бәзәнсин
Бағчаларда сармашыг.

Парылдасын ләпәләр,
Юхусундан оянсын
Ширин дилли көрпәләр.

Күн, чых, күн, чых!
Кәһәр аты мин, чых!
Гой ағарсын тәпәләр,

Күн, чых, күн, чых!
Кәһәр аты мин, чых!
Кедәк баға-бағчая,
Ахышаг мейданчая,
Орда ойнаяг, күләк,
Дөнәк мошгун бир чая.

★